

RAADSINFORMATIEBRIEF

Aan de Gemeenteraad van Heerhugowaard

Contactpersoon: mw. F. Nijman Ons kenmerk: Bij18-440
Afdeling/Team: Regie & Ontwikkeling 1 Zaaknummer: Cbb180336
E-mail: post@heerhugowaard.nl
Onderwerp: Raadsinformatiebrief Inkomenseffectrapportage en Armoedemonitor

Heerhugowaard, 10 juli 2018

Geachte leden van de gemeenteraad van Heerhugowaard,

Kennismemen van

Armoedeval versus dalende inkomsten door ziekte en/of hoge kosten door ziekte

1. Armoedeval

Als mensen vanuit een uitkering gaan werken en dus een hoger inkomen krijgen, kunnen zij het recht op gemeentelijke regelingen verliezen. Eveneens kan een hoger inkomen ten koste gaan van de hoogte van toeslagen van het Rijk. Hierdoor gaat een huishouden er bij een inkomensstijging per saldo niet of slechts in beperkte mate op vooruit. Dit wordt ook wel de armoedeval genoemd.

2. Dalende inkomsten door ziekte

Er is een aantal casussen waaruit zou blijken dat inwoners van HHW door de armoedeval in de financiële problemen komen.

Aan de basis van deze casussen ligt een gesprek tussen een inwoner van Heerhugowaard en de wethouder over een terugval van inkomen door ziekte. Soms net niet voldoende om in aanmerking te komen voor tegemoetkomingen. In een gesprek met de wethouder pleit zij voor een nieuwe regeling waarbij zij recht krijgen op dezelfde tegemoetkomingen als mensen die bijvoorbeeld in de bijstand zitten.

De besprekingen van de casussen krijgen als onderwerp steeds “armoedeval” mee, maar na lezing blijkt dat alle casussen niet over de armoedeval gaan, maar over hoge kosten en/of inkomensdaling door ziekte.

3. Hoge lasten door ziekte

De Wmo is erop gericht om inwoners met een beperking of chronisch psychische of psychosociale probleem volwaardig te laten participeren. Hier worden allerlei voorzieningen voor getroffen waar mogelijk eigen bijdragen gelden en/of waar gewoon voor betaald moet worden. Al

deze kosten kunnen in sommige gevallen hoog oplopen, waardoor er een financieel probleem kan ontstaan en dat kan een belemmering zijn of worden om te participeren.

Proces behandeling van de onderwerpen:

Omdat beide onderwerpen wel raakvlakken kennen maar wezenlijk iets anders behelsen, stellen wij voor om beide onderwerpen afzonderlijk te behandelen.

De armoedeval wordt inzichtelijk gemaakt door een Inkomenseffectrapportage, die wij hebben laten uitvoeren door buro Kwiz. Dit onderwerp wordt hieronder behandeld en met de Raad besproken in de eerstvolgende commissievergadering na de zomervakantie.

Het onderwerp "inkomensdaling en/of hoge lasten door ziekte" wordt in september met de betrokken inwoners en de uitvoering in een gezamenlijke sessie besproken.

Na die bespreking wordt in een innovatieve bijeenkomst geïnterviewd welke voorzieningen er op dit gebied zijn, zowel landelijk en gemeentelijke als via verzekeringen. Op basis daarvan zullen wij met de Raad bespreken of er hiaten zijn in het voorzieningenniveau, of we die als gemeente kunnen invullen en zo ja, hoe we die kunnen invullen. Hierover zullen wij de Raad naar verwachting in november kunnen informeren.

Kernboodschap

Het beleidskader Minimabeleid 2017 -2020 is door de gemeenteraad vastgesteld op 28 februari 2017 (RB2016112). Hierin is opgenomen dat het belangrijk is om de effecten van het minimabeleid te meten om te kunnen bepalen of de doelen ook daadwerkelijk bereikt worden.

Daarom is door bureau KWIZ een onderzoek uitgevoerd naar de armoede en de inkomenseffecten van het beleid.

De uitkomsten van dit onderzoek worden beschouwd als 0-meting. Het onderzoek zal iedere twee jaar herhaald worden om zo de effecten van ons beleid blijvend te kunnen volgen.

In deze raadsinformatiebrief worden de resultaten van het onderzoek weergegeven. De rapporten zelf gaan als Bijlage 1 en 2 bij deze Raadsinformatiebrief.

Het onderzoek is ook gedaan voor de gemeenten Alkmaar en Langedijk. Een vergelijkend overzicht tussen de gemeente is opgesteld. Dit overzicht treft u aan als Bijlage 3.

De inkomenseffectrapportage (bijlage 1)

De inkomenseffectrapportage geeft inzicht in de financiële effecten van het lokale en landelijke beleid op de inkomens van minima. Ook laat het rapport zien hoe groot de vrije bestedingsruimte is na aftrek van vaste lasten en het gebruik van voorzieningen.

1. Gemeentelijk beleid zorgt in alle gevallen voor meer budget. Er is géén sprake van een armoedeval in Heerhugowaard.
2. Effecten van het landelijk beleid zijn groter dan lokaal beleid.
3. Werken loont:
 - paren hebben het meeste last van afname toeslagen Rijk.
 - Alleenstaanden gaan er het meest op vooruit
 - Paren met kinderen hebben bij werkaanvaarding een geringe inkomensvoortgang.
4. Gemeentelijke regelingen vervallen tegelijkertijd. Minima met een inkomen hoger dan 120% raken in een keer het recht op alle regelingen kwijt.

Hieronder staat een tabel die weergeeft wat de inkomensvoortgang is na werkaanvaarding van een uitkeringssituatie. Als er sprake is van een voortgang in besteedbaar inkomen, dan is er géén sprake van een armoedeval.

Huishoudtype	Inkomenseffecten		
	Aantal	120%	130%
Alleenstaanden	870	€ 154	€ 174
Alleenstaande ouder, 2 kinderen	258	€ 194	€ 195
Paar zonder kinderen	265	€ 157	€ 99
Paar 2 kinderen	241	€ 173	€ 45
	1.634		

De armoedemonitor (bijlage 2)

In de armoedemonitor wordt de grootte en de samenstelling van de minimapopulatie in de gemeente beschreven en wordt het bereik van de minimaregelingen gemeten.

- In totaal hebben 1.634 minimahuishoudens een inkomen tot 120% van het Wettelijk sociaal minimum.
Dat is 7% van alle huishoudens. Dit aandeel ligt onder het landelijk gemiddelde van 12%.
- Huishoudens met een niet westerse migratieachtergrond hebben vaker een minimuminkomen dan gemiddeld.
- Bijna een derde van de minimahuishoudens heeft geen bijstand of AOW maar een ander inkomen.
- Meer dan de helft van de minimahuishoudens behoort tot de langdurige minima (langer dan 3 jaar een inkomen op minimum nivo).
- In totaal groeien 921 kinderen op in een minimahuishouden. Dit is 7% van alle kinderen in de gemeente.
- Minimahuishoudens maken vaker gebruik van de Wmo en schuldhulpverlening dan huishoudens die geen minimuminkomen hebben.
- Het gebruik van de regelingen is goed, ook in vergelijking met andere gemeenten. Met name het gebruik van de Collectieve Zorgverzekering voor Minima en de Individuele inkomensvoetslag.

Vergelijkend overzicht HAL gemeenten (zie bijlage 3)

In dit overzicht worden de resultaten in cijfers en percentages weergegeven van de 3 gemeenten. De verschillen tussen de gemeenten zijn gering.

Bijlagen

- Bij18-444 1. Inkomenseffectrapportage
 Bij18-441 2. Armoedemonitor
 Bij18-442 3. Vergelijkend overzicht HAL-gemeenten

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,
 de secretaris, de burgemeester,

A.S. Meijer

A.B. Blase